

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Beneficium. III. quoad procurantem, recipientem, possidentem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

BENEFICIUM II. 71

in No. num. 15.

Hoc autem ultimum limitandum est, quando impedimentum est iuris communis; secus, si sit constitutionis synodalis. Præl. 9. num. 24. 15. & in Nouo num. 16. 17. & cap. 25. num. 74.

Vtrum collatio facta excommunicato vel irregulari, valeat, vide in tit. sequenti. B

Nulla collatio beneficij pure facta sine conditione, pender: statim enim valet, vel est nulla, secundum ius antiquum. Quod ius potest tolli per nouum. cap. 23. num. 104. circa medium.

Concessio facta alicui conferendi beneficia personis idoneis non expressis, non expirat re integra morte concedentis: secus, si exprimantur personæ. additum in No. cap. 23. num. 252. de eo qui confert beneficium vni, & postea mutata voluntate confert alteri, vide in tit. collatio.

BENEFICIUM III.

*Quoad procurantem, recipientem,
vel possidentem.*

PECCAT mort. recipiens beneficium Ec- A
clesiasticum spirituale principaliter pro-
pter honorem & vtilitatem. Quod tamen
procedit in indigno, ob ignorantiam, vel
E 4 alium

alium defectum. non enim est mort. facere spiritualia minùs principaliter propter temporale. cap. 23. num. 15. §. 12.

Peccat mort. qui sine titulo canonico scienter accipit vel retinet beneficium cum obligatione relinquendi & restituendi fructus. cap. 25. num. 113.

B Peccat mort. qui post obrentum secundum beneficium curatum, dignitatem, aut personatum, & possessionem, non renunciat priori, quia ipso iure perdit illud. ibid. num. 113. & in No. num. 114.

Accipiens beneficium curatum sine dispensatione Papæ ante 25. annum cceptum, peccat mortaliter, & collatio est nulla. Sufficit verò attingere 25. annum. quamvis sit constitutio Synodalis, ut qui obtinet beneficium presbyterale, fiat presbyter intra annum. Quia iste à susceptis minoribus intra annum potest fieri presbyter. Quòd si Episcopus noluerit illi conferre presbyterium, excusatur ipse; peccat etiam mort. qui ante 25. annum cceptum accipit dignitatem, vel personatum non habentem curam animarum. potest tamen dispesare Episcopus. post 20. annos completos; quos tamen Tridentinum extendit ad. 22. ibid. num. 115. §. 7. ad beneficium simplex non sufficit ætas ante decimum quartum annum. ibid. num. 135.

Qui

Qui post obtentum beneficium parochiale, & pacificam eius possessionem, non promouetur intra annum ad presbyterium, peccat mort. & perdit illud ipso facto. nu. 118.

Peccat mort. qui illegitimus recipit beneficium curatum absque dispensatione Papæ, vel simplex beneficium sine dispensatione Episcopi. Illegitimus autem filius Clerici nullum potest habere beneficium, vbi pater eius aliquod habet vel habuit beneficiū. ibid. num. 117. vide legitimus. lit. C.

Peccat mort. qui beneficium parochiale accipit sine intentione presbyterium suscipiendi, vt fructus intra annum percipiat, & post illud dimittat; & tenetur restituere fructus: nisi voluntate illa mutata fiat presbyter intra annum. nec minus peccat, qui illud scienter confert, & tenetur Ecclesiam seruare indemnem. Secus dicendum est de accipiente aliud beneficium non parochiale (siquidem pœna non est extendenda) imò secus dicendum est etiam de accipiente beneficium parochiale cum voluntate suscipiendi presbyterium: sed postea mutauit voluntatem. cap. 2 §. n. 118. §. 9.

Nec peccat, qui animo satisfaciendi suæ functioni recipit beneficium non curatum, cum proposito, quòd si primogenitus obierit sine liberis, ducet vxorem. ibidem.

E § Peccat

Peccat mort. beneficiarius etiam simplicis beneficii, qui absque animo initiandi sacris, incedit sine habitu clericali, non quidem eo quod non habeat huiusmodi animum, sed quia non defert habitum clericalem: non tamen tenetur restituere fructus. Ibidem.

Item peccat mort. beneficiarius minorum ordinum tantum, qui post matrimonium contractum retinet beneficium, nec recuperat illud; quamvis vxor, ante consummationem matrimonij, ingrediatur religionem; quod verum est quamvis matrimonium fuerit nullum ob aliquod impedimentum, dummodo interueniat consensus. Secus, si fuerint sponsalia de futuro. Si tamen sit constitutus in sacris, non perdet beneficium ipso facto, sed priuari potest. num. 120.

Peccat mort. qui beneficii sui ædes, vel prædia, dolo vel negligetia damnificat, cum obligatione restituendi. num. 124.

Peccat mort. qui accipit plura beneficia incompatibilia sine iusta dispensatione, vel plura compatibilia, quam quæ ad honestam sustentationem sufficiant. num. 129.

Peccat mort. qui habet multa beneficia diuisa in titulum: quorum vnum suo statui sufficit, vel sine dispensatione, vel consuetudine iusta. Secus si sint legitimè vnita. n. 125.

Secus

BENEFICIUM III. 75

Secus etiam si habet vnum in titulum ad sex menses tantum, si est parochiale: si verò sit commendatum in perpetuum, idem est ac de habito in titulum. ca. 2 §. num. 126.

Iusta autem causa ad dispensandum in hoc, est illa quæ sufficit ad tollendam deformitatem: talis est, quando attentata qualitate personæ, non sufficit vnum ad viuendum decenter, & honestè. Vel quando talis est prudentia, & industria alicuius, vt plus possit prodesse subditis absens, quàm communiter alius præsens. Vel defectus aliorum idoneorum. Vel notabilis virtus, nobilitas, & scientia. Vel quòd principaliter intèdat largiores erogare eleemosynas. num. 128. Vnde cù hæc declaratione quæ est de mente Cardinalis, possunt modo retineri plura beneficia ante Concilium Tridentinum obtenta. num. 129.

Obtinentes autem plures Ecclesias parochiales vel vnam parochialem, & alteram Cathedralè, cogendi sunt alteram intra sex menses dimittere. num. 129. qui post obtentum beneficium sit irregularis, non priuatur beneficio ipso iure. cap. 27. num. 249. dicto. §. & in nouo. nu. 251. at verò qui existens irregularis, recipit beneficium, collatio est nulla ipso iure. ibidem dicto 6. facta autem criminosa, crimine non inducente irre-

irregularitatem, valida est. ibidem.

Ei qui absque sua culpa incidit in irregularitatem, quæ nascitur ex defectu ad usum vnus ordinis, & non alius iam suscepti, potest dari beneficium nõ requirens maiorem usum quàm ille à quo non est impeditus. vnde ei qui absque sua culpa amisit duos digitos, & dimidium palmi, potest dari beneficium non requirens celebrationem, non tamen, si requirat illam. ibidem. irregulari autem ex defectu perfectæ lenitatis, non licet dare quodlibet beneficium, ad quod sufficit vsus ordinis iam suscepti. nam hæc irregularitas non contrahitur propter defectum habilitatis ad usum vnus ordinis, & non alius suscepti, sed propter defectum contrarium vsui cuiuslibet ordinis suscepti & suscipiendi. ibidem.

Collatio beneficij facta excommunicato etiam ignoranti se esse excommunicatum, est nulla. cap. 27. num. 271. §. 8. & Nouo nu. 272. sufficeret tamen dispensatio Episcopi, si ad illum spectabat collatio, non tamen si ad alium. hæc autem non procedunt in collatione facta à Papa vel legato, cum clausula absolutionis, quo ad effectum præsentium consequendum. ibidem.

Qui scire debens se esse excommunicatum,

BENEFICIUM III. 77

tum, suspensum, interdictum, vel irregularem, recipit beneficium Ecclesiasticum, peccat mortaliter, & titulus est nullus. cap. 25. num. 133.

Aduertas autem quòd hic non intendit author negare quin collatio beneficij facta excommunicato inuincibiliter ignoranti se esse excommunicatum, sit nulla. nam ratio quam adducit cap. 27. num. 271. §. 8. scilicet quòd ignorantia excuset à pœna transgressionis, non tamen efficit capacitatem acquisitionis, cuius excommunicatus est incapax, hæc inquam ratio comprehendit etiam hanc casum. Sed solum intendit quòd tunc peccat quando sciens vel scire debens se esse excommunicatum, suspensum vel interdictum, recipit beneficium.

Qui occulta irregularitate ordinatus est, & impetrauit beneficiũ, debet occultè impetrare dispensationẽ, & si accepit sciẽter possessionem, debet id explicare in impetranda dispensatione, vel certè impetrare habilitatẽ ab eo, & postea clam collationem ab ordinario, dummodo non fuerit reseruatũ Papæ quando illud obtinuit. cap. 27. num. 194.

Onus annexum beneficio, vt beneficiarius quotidie missæ de B. V. Maria, non obligat ad missandum omaibus diebus, nec ad missandum de illa omnibus diebus, quibus missæ
fare

fare tenetur, sed solum illis, quibus frequen-
tius salua honestate ac deuotione debita
potest. cap. 2 §. num. 134.

M Onus verò missandi per se, vel per alium
omnibus diebus, de omnibus intelligendum
est. num. 134.

Habens beneficium cum onere legendi,
legat per se, si est idoneus; sin minus, per
alium. Quòd si huiusmodi beneficium con-
feratur post Trid. non valenti legere per se,
collatio est nulla. num. 135.

BENEFICIUM IV.

Quoad fructus.

A **D**E redditibus Ecclesiasticis non sunt au-
gendi consanguinei. c. 2 §. n. 124.

Impendentes fructus beneficiorum in vsus
prophanos, & ab eis accipientes peccant, &
tenentur restituere. c. 17. n. 94.

B Prodigia distractio fructuum beneficio-
rum Ecclesiasticorum, regulariter est mor-
talis. Ibidem.

Si verò bona illa sint patrimonialia, vel
acquisita ratione dignitatis clericalis, vt ce-
lebrando Missas, prædicando, audiendo con-
fessiones, regulariter est venialis. Idem, si
quamuis essent Ecclesiastica, sunt tamen de-
tracta ex illa parte, quæ illi ad decentem vi-
tam